

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології,
іноземних мов та соціальних комунікацій

Кафедра української філології та журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

О. Л. Кирилюк

«03» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

АСПРАНТСЬКА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) _____

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки _____

Спеціальність: 035 Філологія _____

Освітня програма: Філологія (українська мова та література) _____

Форманавчання: денна _____

2022–2023 навчальний рік

Робоча програма «Аспірантська практика» розроблена для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія.

Розробники: Ковтюх Світлана Леонідівна, кандидат філологічних наук, професор;
Михида Сергій Павлович, доктор філологічних наук, професор

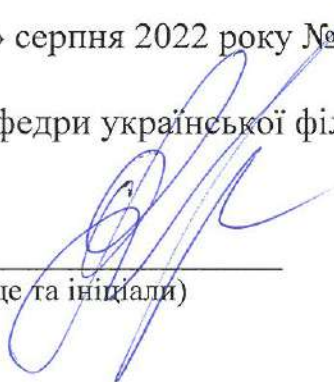
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри української філології та журналістики

Протокол від «03» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри української філології та журналістики

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Ольга КИРИЛЮК

Робоча програма освітнього компонента Аспірантська практика для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022.

ВСТУП

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин – 135	Спеціальність: 035 Філологія	Рік підготовки	
		3-й	3-й
Тижневих годин – 45	Освітньо-наукова програма: Філологія (українська мова та література)	Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

Робоча програма практики аспірантів складена відповідно до Положення про організацію практичної підготовки в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (схвалено вченою радою університету, протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.) та освітньо-наукової програми Філологія (українська мова та література)

Педагогічна практика на третьому освітньо-науковому рівні є структурним компонентом фахової професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та невід'ємним складником комплексної підготовки докторів філософії.

Організатором педагогічної практики аспірантів та базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

Педагогічна практика в університеті проводиться відповідно до змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії згідно з графіками освітнього процесу, навчальних планів спеціальностей.

Метою аспірантської практики здобувачів третього рівня вищої освіти є формування комплексу професійних компетентностей, необхідних для подальшої самостійної науково-педагогічної діяльності та практичної апробації положень дисертаційного дослідження.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- застосування, вдосконалення та закріплення знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;

- підготовка аспірантів до проведення в закладах вищої освіти занять із використанням активних та інтерактивних методів навчання і виховання, інтеграції до власного педагогічного портфоліо сучасних технологій і методик навчання;

- формування стійкого інтересу до кар'єри викладача закладу вищої освіти, потреби в професійній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності.

Результатом проходження практики є оволодіння аспірантами професійними, інтегральними та загальними компетентностями, необхідними для якісного проведення лекцій, ведення семінарських і практичних занять.

Відповідно до ОНП Філологія (українська мова та література) під час підготовки доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія в аспіранта мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 4. Обізнаність із інноваційними методами та принципами викладання філологічних дисциплін.

ФК 8. Здатність в умовах методологічного плюралізму в сучасній філології обирати оптимальну методологічну стратегію для самостійного вирішення науково-дослідних завдань у сфері професійної діяльності.

ФК 9. Неухильно дотримуватися засад наукової доброчесності та обстоювати їх у колективі.

Програмні результати навчання:

ПРН 3 Глибоко розуміти вимоги до наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення викладання філологічних дисциплін у вищій школі.

ПРН 7 Уміти організувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, використовувати інноваційні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

ПРН 9 Уміти застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти й технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.

ПРН 11 Уміти кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень, продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти українського та іноземною мовою відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, наукова лекція тощо).

ПРН 12 Керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності,

діалогу та співробітництва; критично оцінювати власну навчальну й науково-професійну діяльність. обладнання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі проходження аспірантської практики використовуються наступні методи навчання:

словесні методи: інструктаж, пояснення, бесіда, дискусія.

наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження за навчальною діяльністю студентів, педагогічною діяльністю викладачів.

методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, лекцій, розробка проектів проведення навчальних занять /виховних заходів, завдань, розроблених для поточного, тематичного (або модульного) контролю з тем, що винесена на семінарські заняття, або з питань, які виносяться на самостійне опрацювання (для очного, змішаного та дистанційного навчання); проведення експерименту для написання дисертаційної роботи; підготовка доповідей і виступів на методологічних семінарах, наукових конференціях; написання статті з теми дисертаційного дослідження.

Аспірантська практика передбачає виконання аспірантом таких **видів робіт:**

- відвідування семінарів, практичних занять і лекцій із циклу предметів, які викладають досвідчені викладачі кафедри української філології та журналістики;
- проведення семінарських, практичних занять, лекцій чи їх фрагментів;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних та семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- впровадження інноваційних технологій у процес навчання.

У результаті проходження аспірантської практики у здобувачів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача закладу вищої освіти (ЗВО), необхідні для забезпечення провідних аспектів викладацької діяльності.

Основні завдання аспірантської педагогічної практики:

- застосування, вдосконалення та закріплення знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
- підготовка аспірантів до проведення в закладах вищої освіти занять із використанням активних та інтерактивних методів навчання і виховання, інтеграції до власного педагогічного портфолію сучасних технологій і методик навчання;
- формування стійкого інтересу до кар'єри викладача закладу вищої освіти, потреби в професійній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності..

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організатором аспірантської практики та базою для проходження є кафедра української філології та журналістики.

Під час аспірантської практики студенти здійснюють такі напрями діяльності:

Організаційна:

- участь у настановній (на початку практики) та підсумковій (по закінченню практики) конференціях;
- ознайомлення із структурою ЗВО;
- ознайомлення із напрямками діяльності, основними завданнями кафедри;
- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри.

Навчальна:

- відвідування занять викладачів кафедри з подальшим їх аналізом;
- проведення семінарських (практичних) занять;
- проведення лекцій;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- проведення та перевірка самостійних і контрольних робіт, що передбачені навчальним планом.

Методична:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами з історії української літератури та сучасної української літературної мови ;
- розробка розгорнутого плану і підготовка тексту лекцій;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до практичних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- вивчення і впровадження передового досвіду організації освітнього процесу;
- вивчення і аналіз основних нормативних документів, що регламентують роботу кафедри, факультету;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення.

Науково-дослідна:

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань дисертаційної роботи;
- апробація матеріалів дисертації у форматі наукової лекції з метою систематизації напрацювань та отримання зворотного зв'язку в процесі обговорення;
- підготовка доповідей і виступів на методологічних семінарах, наукових конференціях;
- вивчення і узагальнення літературних джерел за темою наукового дослідження;
- підготовка до друку наукової статті.

Оформлення результатів досліджень у вигляді доповіді до теоретичного семінару чи наукової конференції, що проводяться базовою кафедрою, або у вигляді наукової статті.

Перед початком практики проводиться *настановча конференція*, на якій аспіранти ознайомлюють з термінами практики, її метою, завданнями, змістом, порядком проходження, формою звітності, критеріями оцінювання та отримують методичні рекомендації щодо виконання завдань практики та підготовки звітної документації.

Термін проходження практики та її програма визначається в індивідуальному плані аспіранта.

Загальний обсяг аспірантської практики складає 4,5 кредити (135 годин) у п'ятому семестрі навчання.

ЗМІСТ АСПІРАНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

1. Ознайомлення зі структурою ЗВО: загальна кількість студентів і викладачів; кількість факультетів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців; кількість студентів, що навчаються на конкретному факультеті; назви профільних кафедр факультету тощо.

2. Ознайомлення із планом роботи закладу та планом роботи факультету і фахової кафедри.

3. Вивчення навчального плану зі спеціальності: загальна кількість годин; кількість годин (у відсотковому відношенні), що відводиться на певні цикли дисциплін; кількість заліків й екзаменів, що їх мають скласти студенти за весь період навчання у ЗВО.

4. Відвідування й аналіз навчальних занять у закріпленій академічній групі та лекцій і практичних занять провідних викладачів профільної кафедри. Спостереження за виконанням викладачем-наставником різних видів навчальної роботи зі студентами. Підготовка розгорнутого аналізу однієї лекції та одного семінарського заняття у відповідності із запропонованими рекомендаціями.

5. Відвідування заняття, що проводять аспіранти-практиканти в інших групах з наступним обговоренням.

6. Підготовка розгорнутого конспекту 2 лекцій (1 – з історії української літератури, 1 – із сучасної української літературної мови) з методичним забезпеченням.

7. Підготовка розгорнутого конспекту 2 практичних занять (1 – з історії української літератури, 1 – із сучасної української літературної мови) з методичним забезпеченням. Після узгодження з викладачем-наставником самостійне проведення 2 практичних занять. Підготовка розгорнутого самоаналізу одного заняття.

8. Розробка завдань для самостійної роботи студентів, для поточного контролю, тестів тощо.

9. Організація позааудиторної навчальної роботи (гуртки, консультації, семінари тощо).

10. Відвідування засідання кафедри, участь у роботі методологічного семінару.

11. Систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань дисертаційної роботи.

12. Підготовка доповідей і виступів на методологічних семінарах, наукових

конференціях тощо;

13. Підготовка статті з теми дисертаційного дослідження.

ОЦІНЮВАННЯ АСПІРАНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні.

Документи практики мають бути набрані на комп'ютері на білих аркушах формату А 4 (односторонньо) українською мовою. Шрифт 14 – Times New Romans. Поля: ліве – 2 см., праве – 1,5 см., зверху та знизу – 2 см. з наскрізною нумерацією сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті.

Для оформлення письмового звіту з аспірантської практики надається 3 дні після закінчення практики.

Основними звітними документами проходження аспірантської практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є презентація наукового доробку на кафедрі та письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи (додаток А).

Інші звітні документи, які подаються на кафедру:

1. Текст 2-х підготовлених лекцій з методичним забезпеченням. План-конспект 2-х підготовлених та проведених практичних занять.
2. Розгорнутий самоаналіз 1-го проведеного семінарського заняття.
3. Завдання, розроблені для поточного, тематичного контролю з тем, що винесені на практичні заняття, або з питань, які виносяться на самостійне опрацювання.

Додаткові бали нараховуються за підготовлену наукову статтю за результатами практики (10 балів), участь у заходах неформальної освіти, підтвержені сертифікатами (10 балів).

Загальна оцінка за аспірантську практику виставляється як сума балів за виконання усіх завдань. Захист практики відбувається на засіданні кафедри та оцінюється за 100-бальною шкалою. За результатами захисту виставляється диференційований залік, який заносять до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки аспіранта за підписом керівника практики.

Аспіранти, які виконують навчальну, навчально-методичну роботу у закладах вищої освіти подають до аспірантури довідку із місця роботи про навчальне навантаження із дисциплін, які відповідають освітньо-науковій програмі, звіт встановленого зразка та витяг із протоколу кафедри про затвердження результатів практики.

Після завершення практики аспірант подає звіт у відділ аспірантури та докторантури, підписаний його науковим керівником про затвердження результатів практики.

Аспіранти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

Аспірант, відсторонений від практики, або робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і підлягає відрахуванню.

**Система оцінювання науково-професійних досягнень здобувачів
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти**

№	Вид діяльності	максимальна кількість балів
1	Відвідування і аналіз лекцій викладачів	5
2	Проведення лекційного заняття	20
3	Проведення практичного заняття	2x10=20
4	Підготовка завдань для контролю студентів	10
5	Впровадження власних здобутків на заняттях	15
6	Звіт та його захист	40
Усього		100

Шкала оцінювання аспірантської практики

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Оскільки аспіранти на певний період стають членами кафедр закладів вищої освіти, то їх діяльність регламентується правилами і нормами, встановленими адміністраціями і колективами відповідних закладів. Їх діяльність має узгоджуватися з графіком роботи вузу, вони мають дотримуватися встановлених традицій, трудової дисципліни. Стосунки аспірантів з викладачами повинні будуватися на основі поваги, такту, взаєморозуміння.

Аспірант має право:

- на свободу педагогічної творчості;
- звертатися до керівника практики, викладачів кафедри з усіх питань, що виникають у процесі практики;
- вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу та організації практики;
- брати участь у роботі засідань кафедри, методичного семінару кафедри, тощо;
- користуватися бібліотекою, кабінетами, їх навчально-методичним забезпеченням.

Аспірант зобов'язаний:

- виконувати усі види робіт, передбачені програмою практики;
- виконувати правила внутрішнього розпорядку вузу, розпорядження адміністрації та керівників педпрактики у частині здійснення завдань практики;
- брати участь в організаційній, громадській, культурно-масовій роботі вузу;
- бути взірцем працелюбності, освіченості, організованості, дисциплінованості, охайності;
- бути уважним, доброзичливим і ввічливим у стосунках із викладачами, студентами групи;
- відвідувати консультації, які проводить керівник із практики;
- узгоджувати з викладачами свою присутність на їхніх заняттях;
- у випадках відсутності або запізнення повідомляти про це керівника практики, пояснювати причину відсутності або запізнення, надавати при цьому необхідні документи (довідку про хворобу тощо);
- у триденний термін по завершенню практики здати звітну документацію.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ АСПІРАНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Особа, яка здійснює керівництво:

- здійснює розподіл студентів за безпосередніми керівниками від кафедри української філології та журналістики;
- забезпечує проведення настановчої конференції та усіх організаційних заходів перед практикою студентів: дає настанови щодо порядку проходження практики тощо;
- повідомляє аспірантів про порядок звітності з практики;
- бере участь у підведенні підсумків практики та оцінюванні її результатів;
- організовує проведення підсумкової конференції з питань педагогічної практики;
- на засіданні кафедри, в порядок денний якого включено питання про проходження аспірантської практики, доповідає про стан та результати.

- допомагає студентам скласти індивідуальний план на увесь період аспірантської практики, конкретизує згідно з програмою практики зміст навчальних, виховних занять, науково-дослідної роботи;
- контролює виконання аспірантам правил внутрішнього трудового розпорядку базового закладу освіти, організовує облік відвідування бази практики студентами;
- організовує відвідування і обговорення аспірантами занять та інших заходів, проведених досвідченими викладачами кафедри;
- забезпечує проведення аспірантами занять, консультує їх при підготовці до проведення заняття, перевіряє і затверджує їх плани і конспекти, контролює виконання індивідуальних планів роботи аспірантів;
- аналізує та оцінює звітну документацію, подану аспірантами;
- бере участь у настановчій і підсумковій конференціях з аспірантської практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 (зі змінами) № 1556-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 (зі змінами) № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.16 (зі змінами) № 848-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: <http://surl.li/akvty>.
5. Базиль Л., Пустовіт В. Літературознавчі дослідження студентів-філологів : теорія і методика: навч. посібн. для студ. гуманітарн. спец-й. Луганськ, 2012. 244 с.
6. Башманівська Л. А. Словник термінів з методики викладання літератури. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2016. 232 с
7. Клочек Г. Д. Зі студій про літературну освіту. Збірник статей та матеріалів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 192 с.
8. Костриця Н. Пошуки нових форм проведення занять з української мови у вищій школі на нефілологічних факультетах. *УМЛШ*. 2004. № 3. С. 53-54.
9. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.
10. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання : монографія / Олена Семенов, Вікторія Герман, Марина Ячменик та ін. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 351 с.
11. Методика викладання філологічних дисциплін у загально-освітніх та вищих навчальних закладах України. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 104 с.
12. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / В. В. Каплінський. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
13. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 299 с
14. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
15. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : Навч. посібник. за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. 2015. 250 с.

16. Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів: збірник наукових праць / За ред. Марії Чепіль та Ришарда Бери. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. 348 с.
17. Риторична культура вчителя в умовах профілізації / Горошкіна О. М., Нікітіна А. В., Попова Л. О., Рудіна О. М., Порохня Л. В. Луганськ : СПД Резніков В.С., 2007. 56 с.
18. Семенов О. М. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 2-ге вид., перероб. та доп. 220 с.
19. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2015. 377 с.
20. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с.

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА
ВИННИЧЕНКА

ЗВІТ
з практики аспіранта

(кафедри, спеціальності)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник: П.І.Б.

Період проходження: день/місяць – день/місяць рік

Загальний обсяг годин:

План проходження практики

Зміст роботи	День				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану стажування					
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Другий тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів					
Третій тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів кафедри та університету під час відвідування аудиторних занять із навчальних дисциплін.
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

Сітка проведення занять

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів.
6. Індивідуальна робота зі слухачами та студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

Дата _____ Підпис _____